

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Michala Bobka, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **M. P.**, zastoupena Mgr. Janou Velhartickou, advokátkou se sídlem Palackého 3145/41, Jablonec nad Nisou, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 4. 2024, č. j. X, ve znění opravného rozhodnutí ze dne 10. 5. 2024, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec ze dne 3. 9. 2024, č. j. 60 Ad 10/2024 - 39,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec ze dne 3. 9. 2024, č. j. 60 Ad 10/2024 - 39, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a předchozí řízení

[1] Česká správa sociálního zabezpečení („žalovaný“) rozhodnutím ze dne 8. 1. 2024, č. j. X, snížila výši invalidního důchodu žalobkyně z invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, o nichž žalovaná rozhodla rozhodnutím ze dne 25. 4. 2024, č. j. X („rozhodnutí I.“). Výrok 1. rozhodnutí I. žalovaná formulovala takto: „Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X ze dne 8. 1. 2024 se potvrzuje, protože účastníku řízení náleží invalidní důchod pro invaliditu **prvního** stupně jen do 9. 6. 2024.“ Výrokem 2. rozhodnutí I. žalovaná odňala žalobkyni od 10. 6. 2024 invalidní důchod pro invaliditu **prvního** stupně. V odůvodnění rozhodnutí I. žalovaná konzistentně vztahuje posouzení zdravotního stavu žalobkyně k invaliditě prvního stupně.

Uvádí, že o invaliditu prvního stupně jde tehdy, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles pracovní neschopnosti posuzované osoby nejméně o 35 %. V rámci námitkového řízení však poklesla pracovní schopnost žalobkyně pouze o 30 %.

[3] Dne 10. 5. 2024 vydala žalovaná rozhodnutí č. j. X („rozhodnutí II.“), které označila jako „opravné rozhodnutí“ podle § 70 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád („spr. ř.“). Výroky rozhodnutí II. změnila výroky rozhodnutí I. tak, že slova „prvního stupně“ nahradila slovy „druhého stupně“. V odůvodnění rozhodnutí II. pak uvedla, že „ve výroku i v odůvodnění druhoinstančního rozhodnutí ze dne 25. 4. 2024 má být uveden invalidní důvod pro invaliditu druhého stupně (nikoli prvního stupně) a pokles pracovní schopnosti 25 % (nikoli 30 %)[tj. pokles pracovní schopnosti žalobkyně – pozn. Nejvyššího správního soudu]“. Poté žalovaná do rozhodnutí II. „pro srozumitelnost“ překopírovala odůvodnění rozhodnutí I., ve kterém však provedla další změny, a to jak do procentuálního snížení pracovní schopnosti (rozhodné pro ten či onen typ invalidity), tak i citace odpovídajících právních usnesení (kupř. § 39 odst. 2 písm. b) namísto písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění).

[4] Žalobkyně brojila u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec proti rozhodnutí I. „ve spojení s“ rozhodnutím II. žalobou podanou 12. 7. 2024. Krajský soud její žalobu odmítl v záhlaví označeným usnesením pro opožděnost. Lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí I. uplynula 1. 7. 2024. Podle závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2009, č. j. 1 As 112/2008 - 56, vydání opravného rozhodnutí nemá za následek, že by dnem jeho doručení začala běžet nová lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí, k němuž se opravné rozhodnutí vztahuje.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalované

[5] Žalobkyně („stěžovatelka“) napadá usnesení krajského soudu kasační stížností z důvodu, který podřadila pod § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní. Navrhuje, aby NSS napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Stěžovatelka namítá, že včas využila svého práva na soudní přezkum, když podala žalobu na zrušení rozhodnutí I. ve spojení s rozhodnutím II., jehož poučením o možnosti podat žalobu se řídila. Rozhodnutí I. bylo ve výrokové části stíženo takovou vadou, která jej činila vnitřně rozporným, a tak bylo *de facto* nicotné. Stěžovatelka se proto nemohla řídit poučením o právu na soudní přezkum v rozhodnutí I. Rozhodnutí II. bylo stěžovatelce doručeno samostatně a s řádným poučením o právu na soudní přezkum a nahradilo původní, nicotné, rozhodnutí žalované.

[6] Ke kasační stížnosti se vyjádřila žalovaná, která se ztotožňuje se závěry krajského soudu a navrhuje, aby NSS kasační stížnost odmítl.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Kasační stížnost **je přípustná**. Stěžovatelka ji podává z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a Nejvyšší správní soud neshledal nedostatky podmínek řízení či jiné překážky, které by bránily dalšímu postupu a rozhodnutí ve věci.

pokračování

[8] Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. V souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb., v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[9] Právě poslední jmenovaná situace nastala v projednávané věci. Kasační stížnost je proto **přijatelná**. Napadené usnesení poté NSS přezkoumal v rozsahu a z důvodů vymezených v kasační stížnosti s přihlédnutím k případným vadám, které je povinen zkoumat z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost je **důvodná**.

[11] NSS se v první řadě zabýval právní povahou rozhodnutí II., o kterém stěžovatelka tvrdí, že nahradilo rozhodnutí I. Rozhodnutí II. žalovaná označila jako „*opravné usnesení*“ podle § 70 spr. ř., které dle jeho záhlaví má sloužit k „*opravě zřejmé nesprávnosti v písemném vyhotovení rozhodnutí*“. V jeho odůvodnění se pak rovněž uvádí, že jím z moci úřední opravuje *zřejmé nesprávnosti* obsažené v rozhodnutí I.

[12] Podle ustálené judikatury NSS je možné aplikovat institut opravy zřejmých nesprávností (§ 70 spr. ř.) pouze v případě *zjevných omylů* ohledně údajů, které jsou dostatečně podloženy zjištěními, jež prokazují jejich správné znění. Nelze připustit, aby se pomocí opravy zřejmých nesprávností měnil vlastní obsah (smysl) opravovaného správního rozhodnutí, protože se nejedná o opravný prostředek ani o nové rozhodnutí. Institut opravy zřejmých nesprávností slouží pouze k odstraňování různých méně významných překlepů, zkomolenin a k opravám dat, početních či „technických“ chyb, o jejichž existenci a povaze není pochyb (srov. kupř. rozsudek NSS ze dne 15. 1. 2024, č. j. 4 As 284/2022 - 160). Nesprávností ve smyslu § 70 spr. ř. může být pouze méně významná chyba, zkomolenina či překlep, např. chyba v letopočtu (rozsudek NSS ze dne 30. 7. 2012, č. j. 5 Afs 48/2011 - 66, nebo ze dne 31. 3. 2010, č. j. 1 Afs 58/2009 - 541, č. 2119/2010 Sb. NSS), chyba v parcelním čísle pozemku (rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2010, č. j. 1 As 51/2010 - 214, č. 2235/2011 Sb. NSS) nebo chyba spočívající v rozhodnutí o „*zamítnutí rozhodnutí*“, a nikoliv „*zamítnutí odvolání*“ (rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2010, č. j. 5 Afs 84/2009 - 64).

[13] Rozhodnutí II. lze vnímat různě. V žádném případě se ale nejedná o prostou opravu zjevných chyb či překlepů, kterou by bylo možné věcně podřadit pod právě citovanou judikaturu. Teprve v rozhodnutí II. žalovaná relevantně reagovala na skutkové a právní okolnosti stěžovatelčina případu (tzn. posuzovaný stupeň invalidity, procento poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky). Úpravy, které žalovaná provedla v textu rozhodnutí I., když ho celý znovu vydala v přepsané podobě rozhodnutí II., tak zásadním způsobem

změnily obsah „*opravovaného*“ rozhodnutí, a to jak výroku, tak jeho odůvodnění. Přestože je tedy rozhodnutí II. označené jako „*opravné rozhodnutí*“, materiálně se jedná o samostatné rozhodnutí o námitkách stěžovatelky proti rozhodnutí ze dne 8. 1. 2024.

[14] Ve světle těchto závěrů NSS přezkoumal žalobu, o které krajský soud rozhodl napadeným usnesením. Jak plyne z hlavičky napadeného usnesení, krajský soud o návrhu žalobkyně rozhodoval jako o žalobě proti rozhodnutí I. „*ve znění opravného rozhodnutí*“ – rozhodnutí II. Avšak vzhledem ke skutečnosti, že rozhodnutí II. je samostatným rozhodnutím, nikoli opravným rozhodnutím ve smyslu § 70 spr. ř., v jehož „*znění*“ by bylo možné napadat jiné rozhodnutí, není takové hodnocení nastalé procesní situace možné.

[15] NSS se proto zabýval správností závěru krajského soudu, že stěžovatelčino podání je žalobou pouze proti jednomu rozhodnutí, a to proti rozhodnutí I. Úkony v řízení před správními soudy je nutno posuzovat podle jejich skutečného obsahu [§ 41 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, za použití § 64 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (*dále „s. ř. s.“*)]. Stěžovatelka ve své žalobě uvedla, že ji podává proti rozhodnutí I. „*ve spojení s*“ rozhodnutím II., jejichž zrušení se u krajského soudu domáhala. Předložené žalobní námitky rovněž směřují proti oběma rozhodnutím. S ohledem na to, že rozhodnutí II. je samostatným rozhodnutím, měl krajský soud podání vyhodnotit jako žalobu proti dvěma rozhodnutím ve smyslu § 65 a násl. s. ř. s. Měl se tedy samostatně zabývat naplněním procesních podmínek k projednání žaloby (včetně včasnosti návrhu) *proti každému z rozhodnutí žalované*. Tím, že krajský soud nerozhodl o žalobě proti rozhodnutí II., a pouze odmítl žalobu proti rozhodnutí I., zatížil své usnesení vadou, která způsobila nezákonnost usnesení o odmítnutí žaloby.

[16] NSS v této fázi řízení záměrně nepředjímá, jakým konkrétním způsobem má krajský soud v souzené věci dále postupovat k vyřešení této procesně nestandardní situace, která má svůj původ v nesprávném postupu žalovaného. Ten se snažil své předchozí zjevné pochybení sanovat způsobem pro to nemožný, a to snahou vydat pod hlavičkou „*opravného rozhodnutí*“ rozhodnutí materiálně jiné. Stejně tak NSS nepředjímá, jaký je vlastně právní status obou rozhodnutí. NSS v tomto rozhodnutí pouze říká, že tento vysoce nestandardní postup žalovaného v tomto případě nemůže jít k tíži stěžovatelky a vést k odepření jejího přístupu k soudní ochraně.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Z uvedených důvodů proto NSS podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm bude podle § 110 odst. 4 s. ř. s. krajský soud vázán právním názorem NSS vysloveným v tomto rozsudku. Krajský soud v novém řízení rozhodne o žalobě stěžovatelky proti dvěma rozhodnutím žalované, přičemž zohlední skutečnou povahu rozhodnutí II. Krajský soud v novém rozhodnutí rovněž rozhodne o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 12. prosince 2024

pokračování

Michal Bobek
předseda senátu